

БЪЛГАРСКИ ВЕСТИ BOLGÁR HÍREK 03 · 2019

ВЕСТНИК НА БЪЛГАРИТЕ В УНГАРИЯ

WWW.BOLGAROK.HU

A MAGYARORSZÁGI BOLGÁROK KÉTNYELVŰ HAVILAPJA

Варна - щит на християнството • Várna a kereszténység védőpajzsa

Работилница за таланти • Tehetségek műhelye • Проектът „По пътя на българските градинари“

придобива нови измерения • Bővül a Bolgár Kertészek útja projekt

ВАРНА – ЩИТ НА ХРИСТИЯНСТВОТО

575-та годишнина от Варненската битка бе отбелязана на 25 април в заседателната зала на горната камара на унгарския парламент с конференцията „Варна - щитът на християнството“. Конференцията се проведе под патронажа на председателя на унгарския парламент - д-р Ласло Кьовер и на заместник министър-председателя на Република България - г-жа Марияна Николова.

Конференцията бе открита от заместник-председателя на Парламента Ищван Якаб, след което приветствие отправи Марияна Николова, подчертавайки: „борбата, известна като битката на народите, е последни-

ят опит да бъде спряна османската експанзия на Балканския полуостров. Със символично значение е как Унгария, България, Трансилвания, Чехия, Влашко, Босна и Полиа се обединяват, за да опазят заедно християнските ценности и свободата си“ – добави

българският заместник министър-председател.

♦ Миклош Шолтес, държавен секретар, отговарящ за връзките с църквата и етническите общности към Службата на министър-председателя, каза: „И днес има огромна необходимост от сплотяване с нациите от Балканския регион, както и от това тези страни да бъдат третирани от Европейския съюз като равноправни страни-членки.“

♦ Водещ на конференцията беше г-р Золтан Ломници, председател на Съвета за човешко гостойнство. Проф. Христо Матанов, ръководител Катедра „Византия и балканските народи“ към СУ „Св. Климент Охридски“ изнесе лекция на тема „Борбата между християнството и исляма“. Беата Будаи представи лекцията на директора Марин Костов, посветена на историята на Варненския мемориален комплекс и парк-музей. Историкът г-р Шандор Йозе, ръководител на институт в Католическия университет „Петер Пазман“, говори за паметта за Варненската битка в унгарската историческа традиция. Културоведът изследовател г-р Дьорд Антал Диосеви подчерта в лекцията си универсалното значение на Янош Хуняди. ♦ В края на конференцията заключителни мисли споделиха Гергей Гал, председател на Консултативния съвет „Година на Крал Матяш“, както и г-р Данчо Мусев, председател на Българското републиканско самоуправление. ♦ Конференцията се осъществи по инициатива на българския застъпник в унгарския парламент, г-н Симеон Варга, който специално обърна внимание, че 575-та годишнина от Варненската битка ще бъде отбелязана на 10 ноември във Варна под знака на Българо-унгарското приятелство. ♦ През 1444 година Янош Хуняди и крал Владислав III предприемат кръстоносен поход срещу Османската империя. Прекосявайки Северна България, армията достига до Варна, където води решителна битка с турците. Походът поражда сериозни надежди у българите, които също се присъединяват към християнските военни сили, но накрая претърпяват поражение от ръководената от султан Мурад II турска армия. ♦

VÁRNA A KERESZTÉNYSÉG VÉDŐPAJZSA

A várnai csata 575. évfordulójáról emlékeztek meg április 25-én az Országgyűlés felsőházi ülésében a „Várna a kereszténység védőpajzsa” című konferencia megrendezésével. A konferencia fővédnökei Dr. Kövér László, az Országgyűlés elnöke és Mariyana Nikolova a Bolgár Köztársaság miniszterelnök-helyettese volt.

A konferenciát Jakab István, az Országgyűlés alelnöke nyitotta meg, majd Mariyana Nikolova mondott köszöntőt, aki kiemelte: a népek harcaként emlegetett csata az utolsó próbálkozás volt, hogy a Balkán-félszigeten megállítsák az oszmán birodalom terjeszkedését. Jelképes, ahogy Magyarorszag, Bulgária, Erdély, Csehország, Havasalföld, Bosznia és Lengyelország összefogtak, hogy közösen megvédjék a keresztény értékeket és a szabadságukat- tette hozzá a bolgár miniszterelnök-helyettes. ♦ Soltész Miklós, a Miniszterelnökség egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkára szerint: ma is óriási szükség van a Balkán-térség nemzeteivel való összefogásra és arra, hogy az Európai Unió teljes jogú tagállamokként kezelje ezeket az országokat. ♦

Az konferencia levezető elnöke Dr. Lomnici Zoltán, az Emberi Méltóság Tanácsának elnöke volt. Prof. Hriszto Matanov, a Szófiai Ohridi Szent Kelemen Tudományegyetem Bizánc és Balkáni Népek Tanszékének vezetője a „kereszténység és az iszlám harca” témakörben tartott előadást. Budai Beáta Marin Kosztov igazgató úr előadását ismertette a várnai emlékpark és múzeum történetéről. Dr. Óze Sándor történész, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem intézetvezető professzora a várnai csata emlékezetéről beszélt a magyar történeti hagyományban. Dr. Diószegi György Antal művelődéskutató pedig Hunyadi János egyetemes jelentőségét emelte ki előadásában. ♦ A konferencia végén zárógondolatokat mondott Gaal Gergely, a Mátyás Király Emlékév Tanácsadó Testület elnöke és Dr. Muszev Dancso, a Bolgár Országos Önkormányzat elnöke. ♦ A konferencia Varga Szimeon, bolgár nemzetiségi szószóló kezdeményezésére jött létre, aki kiemelte, hogy a magyar-bolgár barátság jegyében november 10-én Várnában emlékeznek meg a várnai csata 575. évfordulójáról. ♦ 1444-ben Hunyadi János és III. Ulászló király kereszties hadjáratot indított az Oszmán birodalom ellen. A hadsereg Észak-Bulgárián áthaladva Várnáig jutott, ahol döntő ütközetet vívott a törökökkel. A hadjárat komoly reményeket ébresztett a bolgárokbán, akik szintén csatlakoztak a keresztény haderőkhöz, ám végül vereséget szenvedtek a II. Murád szultán által vezetett török seregtől. ♦

РАБОТИЛНИЦА ЗА ТАЛАНТИ

Какво е нужно на едно дете, за да се забавлява от сърце?

Един куп стари вестници, една картонена кутия, една ролка двойнозалепаща лента и... вещото присъствие на актрисата Катя Илкова, която за пореден път успя да отключи въображението и творческите заложби на децата от Българското училище за роден език и да покаже как в процеса на играта езикът може да се усвои неусетно и забавно.

По покана на Малко театро нашата гостенка вече трети път ни подарява интерактивно представление, в което децата, с нейна помощ, пресътворяват една стара приказка – по нов начин, с много смях и остроумия.

„Чук, чук, чук...

- Кои е? – попита най- малкото прасенце.

- Отворете! Нося ви пица – опита се да ги измами страшният и гладен вълк.

- Оооо, махай се! Ние искаме пържени картофи!“

Ако ви кажа, че това са реплики от известната на всички ни класическа приказка „Трите прасенца“, със сигурност няма да ми повярвате. И има защо! Защото, когато театърът влезе в класната стая, всички условности отпадат и остава едно единствено правило – да използваме въображението си, като се изразяваме на правилен български език.

В началото на април ни гостува българската актриса Катя Илкова с кукления спектакъл за малки и големи „Приказка с вестник“. Децата се забавляваха, изготвяйки куклите за представлението и смело се въплътиха в образите на вълка и трите прасенца.

За начинаещите ученици предизвикателството беше да успеят да

пресъздадат приказката за трите прасенца, използвайки знанията си от часовете по български език. Всяко от децата получи възможност да се изяви и да вземе участие, дори само повтаряйки репликите на по-големите.

Напредналите ученици получиха по-сложната задача да работят в екип и използвайки идеята на приказката да създадат и изиграят собствена история. Крайният резултат в тези случаи е винаги нов, понякога неочакван, но очарователен със своята креативност продукт.

Защо са ни необходими такива уроци по креативност? Стандартният тип урок, който познаваме от нашето детство, при който предаването на знанието протича фронтално, с активна роля на учителя и пасивна роля на ученика, все повече губи мястото си в съвременното образование. За да задържим вниманието на учениците и да събудим тяхната инициативност и креативност, са ни необходими образователни стратегии и методи,

които поддържат активното участие на учениците в процеса на обучението. Ролята на учителя при тези уроци, а в нашия конкретен случай и на актрисата Катя Илкова, е само да зададе рамките и правилата и да помага на учениците да изразят и развият себе си. Само след глъга и упорита съвместна работа децата ще пригответ занията и смелостта един ден да променят и света около себе си. Това, което в крайна сметка е целта на целия образователен процес.

Снектаките на Катя Илкова се превръщат в празник и за ученици, и за учители. Децата все още помнят гостуването ѝ преди две години с приказките „Дядо и ряпа“ и „Тримата братя и златната ябълка“. Искрено се надяваме, че тези срещи ще се превърнат в традиция, полезна и интересна за всички нас!

ТЕХЕТСЕГЕК МЎНЕЛЪЕ

Ми келл егъ ерелнек, егъ игазън джл шърелкоззон?

Егъ еалом релгъ уъсълг, егъ кертон-добоз, егъ текерс кетолдалас релгъс-тълзалел ес... Катерина Илкел ертъл велетелел. А шълнелшълнелк ислет сикел-рулт белндителел а Болгър Нелелвектатъл Немтелселгел Искелел джълкелелел келпел-летъл ес келелтелелелел, ес егелмелтателел, егъ а джълелк фолелелелел сорълн а нелелел есшревълтенъл, шърелкозтатъл мълдон елелелелелелелел.

A Malko Teatro meghívására vendégünk immár harmadszor ajándékozott meg minket egy interaktív előadással, melyben segítségével a gyerekek újjáalkottak egy régi mesét – új módon, sok nevetéssel és szellemességgel.

„Kip, kop...

- Ki kopog? – kérdezte a legkisebb kismalac.

- Nyissatok ajtót! Pizzát hozok! – próbált túljárni az eszükön a rémisztő, éhes farkas.

- Óóó, hordd el magad! Mi sült krumplit akarunk!”

Ha azt mondom Önöknek, ez a párbeszéd a jól ismert, klasszikus meséből, a *Három kismalac*ból való, bizonyára nem hisznek nekem. Nem is csoda! Amikor a színház belép az osztályterembe, minden szabály érvényét veszti, egy kivételével – használjuk a képzeletünket, és fejezzük ki magunkat helyesen bolgárul.

Április elején *Mese újsággal* című, kicsiknek és nagyoknak szóló bábelőadásával nálunk vendégeskedett Katja Ilkova bolgár színésznő. A gyerekek nagy élvezettel készítették el a bábokat az előadáshoz, és bátran vették fel a farkas és a három kismalac szerepét.

A kezdő tanulók számára a kihívást az jelentette, sikerül-e az órákon elsajátított tudásuk segítségével előadniuk a három kismalacról szóló mesét. Mindnyájan megkapták a lehetőséget, hogy részt vegyenek a játékban, ha mással nem is, akár azzal, hogy elisméltik a nagyobbak mondatait.

A haladók nehezebb feladatot kaptak: csapatként dolgozva a mese alapján saját történetet kellett alkotniuk és eljátszaniuk. A végeredmény ilyenkor mindig valami új, néha váratlan, de elbűvölően kreatív.

Miért van szükségünk efféle leckékre kreativitásból? A hagyományos tanóra, melyet gyerekkorunkból ismerünk, s melynél a tudás átadása frontálisan, a tanár aktív, a diák passzív részvételével történik, a modern oktatásban egyre inkább háttérbe szorul. Ha fenn akarjuk tartani a tanulók figyelmét és felébreszteni bennük a kezdeményezőkézséget és a kreativitást, olyan oktatási stratégiára van szükségünk, amely biztosítja a gyerekek aktív részvételét a tanítás folyamatában. Ezeken az órákon a tanár, illetve ebben a konkrét esetben Katja Ilkova szerepe csupán annyi, hogy megadja a kereteket és szabályokat, s hogy segítsen a tanulóknak kifejezni magukat és kibontakozni. A gyerekek csak hosszú és kitartó közös munka révén tehetnek szert a tudásra és a bátorságra, hogy egy nap majd a világot is megváltoztassák maguk körül. Márpedig végeredményben ez az egész oktatási folyamat célja.

Katja Ilkova előadásai valóságos ünnepet jelentenek diákoknak és tanároknak egyaránt. A gyerekek még mindig emlékeznek két évvel ezelőtti látogatására, amikor a *Nagyapó és a reték* és *A három fivér és az aranyalma* című meséket hozta el nekünk. Őszintén reméljük, hogy e találkozások rendszeres hagyománnyá válnak, amelyek mindnyájunk számára hasznosak és izgalmasak lesznek!

**НАЦИОНАЛНО СЪСТЕЗАНИЕ ПО
БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА,
И НАРОДОЗНАНИЕ**

На 17 април 2019 г., се състоя финалът на Националното състезание по български език и литература и по народознание за 7-8 клас. Този път учениците трябваше да се явят пред външна комисия, за да покажат комуникативните си умения. Крайните победители в състезанието бяха излъчени след сумирането на резултатите от двата кръга.

По български език и литература най-добри резултати постигнаха:
Бенгегуз Агарди
Марко Негялков
Лена Барта

По народознание най-много точки събраха:
Габор Барки
Марко Негялков
Ангелика Луна

Честито на победителите!

**KIEMELKEDŐ EREDMÉNYEK
AZ ORSZÁGOS ÁLTALÁNOS ISKOLAI
NEMZETISÉGI TANULMÁNYI
VERSENYEN**

Április 17-én rendezték meg az Országos Általános Iskolai Nemzetiségi Verseny második fordulóját, amelynek keretében a 7. és 8. évfolyamos diákok külső vizsgabizottság előtt mutatták be kommunikációs képességeiket bolgárnyelv- és irodalom-ból, valamint bolgár népismeretből.

Következő tanulóink szerezték a legtöbb pontot bolgár nyelv és irodalom tárgyból:
Agárdi Bendegúz Aposztolosz
Nedyalkov Marko
Barta Léna

A bolgár népismeret tárgy helyezettjei:
Barki Gábor
Nedyalkov Marko
Lupa Angelika

Gratulálunk a nyerteseknek!

**ДИГИТАЛНА ТЕМА-
ТИЧНА СЕДМИЦА
– ПЪТУВАНЕ В
БЪЛГАРИЯ – 2019**

**В Българското училище за ро-
ген език осъществихме мащабен
дигитален проект, в резултат
на който бе създаден филм – една
неповторима, универсална худо-
жествена творба.**

Проектът „Дигитална тематична седмица“ започна на 21 януари и приключи на 18 април; така ученическото ежедневие бе изпълнено с непрестанна подготовка и работа в продължение на близо три месеца. Учениците от IV-XI клас събираха илюстрации и текстови материали за местата и забележителностите, които предстои да бъдат посетени през юни 2019 г. по време на летния училищен лагер. Ръководителят на проекта разпредели задачите с помощта на класните ръководители, като бяха вземани предвид възрастта и езиковите познания на учениците.

След като всички ученици приключиха със собствените си теми, класните ръководители подготвиха презентации, на които всяко дете прочете текста си.

От пристигналите записи и презентации учениците от XI клас с помощта на учителя си монтираха филм, който можете да видите на следния линк:

<http://www.bolgariskola.hu>

**DIGITÁLIS TÉMAHÉT -
UTAZÁS BULGÁRIÁBA
– 2019.**

**Nagyszabású digitális projektet ren-
deztünk a Bolgár Nyelvoktató Nemze-
tiségi Iskolában. A végeredmény egy
páratlan összművészeti alkotás, egy
film lett.**

A „Digitális Témahét” c. projekt megvalósítását január 21-én kezdtük és április 18-án zártuk le, így közel három hónapos folyamatos készüléssel és munkával teltek a tanulók mindennapjai. A 4-11. évfolyamos diákok képes és szöveges anyagokat gyűjtöttek azokról a helyszínekről, nevezetességekről, ahová 2019 júniusában látogatnak el az iskola nyári táborának keretein belül. A részfeladatokat a projektvezető osztotta ki az osztályfőnökök segítségével, figyelembe véve a tanulók életkorát és nyelvi szintjét.

Miután minden tanuló elkészült a maga anyagával, az osztályfőnökök prezentációt készítettek, amelyhez minden gyermek felolvasta a saját szövegét.

A 11. évfolyamos tanulók – tanáruk segítségével – egy filmet vágtak össze a beérkezett felvételekből, prezentációkból, amelyet az alábbi linken tekinthetnek meg:

<http://www.bolgariskola.hu>

**БЪЛГАРСКОТО МЛАДЕЖКО
ДРУЖЕСТВО ЗАПОЧВА
ТРЕНИРОВКИ ПО ФУТБОЛ**

Българското младежко сдружение организира тренировки по футбол на малки вратички за българските деца от начална училищна възраст. Тренировките са всеки петък в 16 часа на площад „Орци“, на изрицето с изкуствена настилка към Университета за обществени услуги. Според плановете, на младежите скоро ще бъде сформиран футболен отбор, съставен от български деца от Унгария, с които ще участвам в турнири.

Треньори са **Владислав Панов** и **Ненад Поздер**. Заниманията се провеждат с подкрепата на Българското републиканско самоуправление.

Очакваме всички желаещи!
Тел.: **+36 1 216 4210**

**FOCIEDZÉST INDÍTOTT
A BOLGÁR IFJÚSÁGI
EGYESÜLET**

A Bolgár Ifjúsági Egyesület kispályás fociedzéseket indított a bolgár közösséghez tartozó általánosiskolás-korú gyerekek számára. Az edzések minden pénteken 16 órától kezdődnek a Közszolgálati Egyetem Orczy téri műfüves pályáján. A fiatalok tervei szerint hamarosan megalakul a magyarországi bolgárok gyermek labdarúgó csapata, amellyel bajnokságokban fognak indulni.

Az edzők **Vladiszlav Panov** és **Pozder Nenád**. A foglalkozást a Bolgár Országos Önkormányzat támogatgatja.

Minden jelentkezőt szeretettel várunk!
Tel.: **+36 1 216 4210**

ОСНОВНОТО УЧИЛИЩЕ В ШАРМЕЛЕК НА ОБМЯНА НА ОПИТ С БЪЛГАРСКИТЕ ИНСТИТУЦИИ

На 17 април 2019 година педагозите от Основното училище в Шармелек и Училището в Залавар „Св. Св. Кирил и Методий“ организираха съвместно с кметовете на Шармелек и Сентгьордвар ден за обмяна на опит, свързан с преподаването на български език.

От септември 2018 година в училището в Шармелек над 20 деца поставиха началото на своето запознанство с българския език, на този етап – по формата на свободнoизбираема подготовка. А през учебната 2019/2020 година български език ще се преподава в два първи класа.

Целта на събитието беше педагозите, които гостуваха в Будапеща, да се запознаят с българската култура, традиции, както и да създават по-тесни професионални връзки и сътрудничество с Българското училище

за роден език и с Българското републиканско самоуправление.

Програмата започна с гостуване в Българската православна църква, последвано от посещение на Парламента със съдействието на българския застъпник Симеон Варга.

Денят продължи в Българското училище за роден език, където неговият ръководител а-жа Светла Къосева представи историята на училището и образователната му система. Последва непринуден професионален разговор и запознанства между ръководните органи на двете училища, в рамките на които гостите се запознаха с учебниците по български език, със сградата на училището, с неговите дадености и възможности.

Накрая гостите се срещнаха със сътрудниците на Българското републиканско самоуправление и се запознаха с тяхната работа. Ръководителите на селищата, ръководствата на двете училища, както и г-р Данчо Мусев, председател на Българското републиканско самоуправление, съгласуваха бъдещите задачи и планове.

ЖУЖАНА ФЕЙЛЕР
ДИРЕКТОР

A SÁRMELLÉKI ÁLTALÁNOS ISKOLA BOLGÁR SZAKMAI NAPJA

A Sármelléki Általános Iskola, valamint a Zalavári Cirill-Metód Tagiskola pedagógusai Sármellék és Szentgyörgyvár polgármestereivel közösen tartottak a bolgár nyelv oktatásához kapcsolódó szakmai napot április 17-én.

A sármelléki iskolában 2018 szeptemberében több mint 20 gyermek kezdte meg az ismerkedést a bolgár nyelvvel, jelenleg szakköri formában. A 2019/2020-as tanévben pedig két első osztályban indul el a bolgár nyelv oktatása.

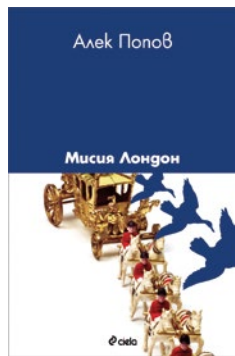
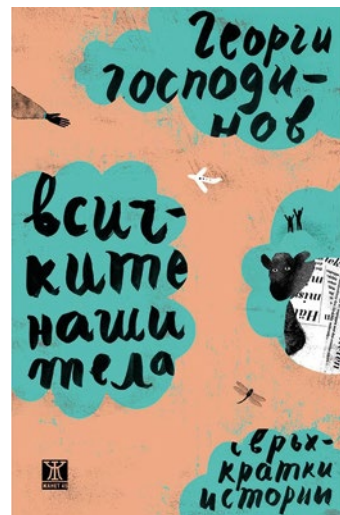
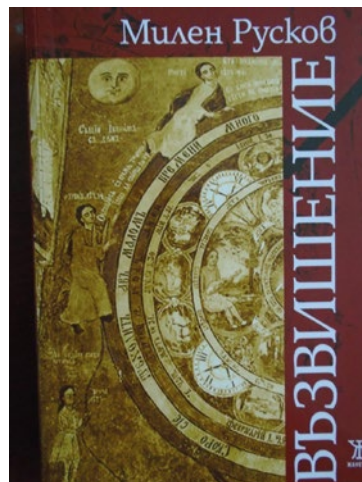
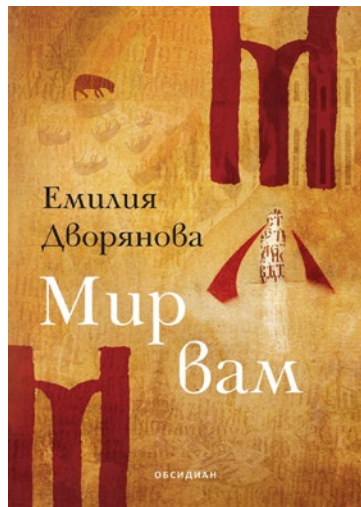
A szakmai nap célja elsődlegesen az volt, hogy a Budapestre látogató pedagógusok megismerkedjenek a bolgár kultúrával, hagyományokkal, valamint szorosabb szakmai kapcsolatot, együttműködést alakítsanak ki a Bolgár Nyelvoktató Nemzetiségi Iskolával és a Bolgár Országos Önkormányzattal.

A program a Bolgár Ortodox Templom megtekintésével indult, majd a Varga Szimeon bolgár nemzetiségi szószóló közreműködésével a Parlament látogatása követte.

A szakmai nap a Bolgár Nyelvoktató Nemzetiségi Iskolában folytatódott, ahol először az intézményvezető Kjoszeva Szvetla mutatta be az iskola történetét, képzési rendszerét. Ezután kötetlen szakmai beszélgetésre, ismerkedésre került sor a két iskola tantestülete között, melynek keretében a vendégek megismerkedtek a bolgár nyelvkönyvekkel, az iskola épületével, adottságaival, lehetőségeivel.

A nap zárásaként a Bolgár Országos Önkormányzat munkatársaival nyílt alkalom a találkozássra, az ott folyó munka megismerésére. A településvezetők, a két iskola vezetése valamint Dr. Muszev Dancso a Bolgár Országos Önkormányzat elnöke megbeszélésen egyeztette a jövőbeni feladatokat, terveket.

FEILER ZSUZSANNA
IGAZGATÓ

НОВИ КНИГИ В БИБЛИОТЕКАТА НА БАЙЗА 44

През април попълнихме библиотеката на улица “Байза” 44 с близо 50 книги от най-популярните съвременни български автори. »

» По рафтовете на библиотеката, която е отворена през работните дни от 9 до 15 часа, ще срещнете водещите имена на съвременната българска литература.

Наред с българските класици вече разполагаме и с почти всички произведения на Емилия Дворянова, Теодора Димова, Георги Божинов, Георги Господинов, Захари Карабашлиев, Виктор Пасков, Алек Попов, Керана Ангелова, Радостина Ангелова, Милен Русков, Мария Лалева, Весела Ляхова, Ина Вълчанова и Наталия Делева .

Ще срещнете едни от най-търсени-те книги в България.

„Физика на тъгата“ и „Всичките наши тела“ на Георги Господинов са преведани на регица европейски езици и се радват на огромен успех в цяла Европа. В "Български вести" и в "Хемус" сме помествали откъси и от двете книги. А в последната можете да откриете дори няколко вълнуващи реда за наш сънародник от Будапеща. В нея са събрани 103 „свръхкратки истории“, както ги нарича авторът.

Може много да се смеем с култовия роман „Мисия Лондон“ на Алек Попов, а „Сестри Палавееви“ има неизменен успех сред читателите през изминалите няколко години и помага да преодолеем всичките драматизми на родното ни минало с много смях.

Закупихме и няколко романа на Захари Карабашлиев. Можете да прочетете най-популярния му роман „18% сиво“ – история за един симпатично луд българин в Америка, една торба прясна марихуана и безкраен път. В „Жажда“, „Хавра“ и „Симетрия“, които са най-новите му книги, той ни среща с пръснати между два континента човешки съдби – забавни, тъжни, мълчаливи или разказващи, но винаги болезнено докосващи.

Най-красивта книга на Виктор Пасков „Балада за Георг Хених“ и „Германия, мръсна приказка“ за мен са висш пилотаж. Тук искам да цитирам Бойко Пенчев, който пише за „Балада за Георг Хених“: „Егва ли има друга българска книга за последните 30 години, която да е карала толкова читатели да плачат – за Красотата, Любовта, Изкуството. Тя е като пролука към небето, отворила се малко преди Преходът да

направи всички ни цинични и иронични.

Пасков възвисява, но защото преди това е успял да ни доведе до гръното.“

„Елада Пиньо и времето“ на Керана Ангелова пожъна голям успех в Швейцария, Германия и Австрия. Сега се подготвя и английското издание. По този роман създадох най-издания си спектакъл, който присъства на афиша на Малко театро вече десетта година. Препървчвам ви и романа на Керана „Мария и слънчогледите“, роман за живота на Ван Гог и присъствието му във времето и в безграничното. Особено вълнуващи са и „Вътрешната стая“ и „Улицата на пеперугите“. „Невидими“ на Наталия Делева, с която тя е гост на фестивала на книгата в Будапеща, направо изтръгва гръха. Остава ни без думи.

Книгата на Христо Славов „Преди сътворението“ можете да прочетете и на двата езика. А също и книгата на Ина Вълчанова „Остров крах“ . Достава ми огромно удоволствие да представя и да прочета откъс от двете книги на 24 април в БКИ по случай гостуването на двамата писатели на Международния панаир на книгата в Будапеща.

„Калуня каля“ на Георги Божинов и „Бежанци“ на Весела Ляхова са най-интересните и вълнуващи исторически романи, които съм прочела през последните 20 години.

А „Щъркелите и планината“ на Мирослав Пенков е провокиращ роман. Любопитен е фактът, че авторът е българин, който напуска България на 18-годишна възраст, днес на 31-годишна възраст преподава творческо писане в университета в Северен Тексас, а творбите му са публикувани в 14 държави на 18 езика.

Наред с преведената и на унгарски книга на Теодора Димова „Майките“, роман хроника на нашето съвремие, което е време на уховен и нравствен колабс, притежаваме вече и „Първият рожден ген“, „Зове овцете си по име“ “Емине“, както и „Агриана“, в която Теодора не дописва и не продължава незавършения роман на баща си, големият писател Димитър Димов, а завършва историята, „за да могат героите да умрат като нормални същества, като нормални герои от този свят и тази литература“ както тя самата казва.

Емилия Дворянова и романът ѝ „Госпожа Г.“ също са представяни на страниците на "Хемус". Навремето много ме увлече и „Земните градини на Богородица“, затова също я прибавих в сбирката, заедно с най-новата „Мир вам“. "Госпожа Г." е една от книгите в най-новата българска литература, за която критиката не спира да говори.

Допълнихме и книгите на Радостина Ангелова. Наред с много леко четящата се „Виенски апартамент“ - на български и унгарски, можете да четете и „Афиши в огледалото“, „Имаго“, „Не сме тукашни“ и най-новият и нашу-мял роман „Бал в Мулен Руж“, който разказвайки за едно семейство пренесло живота си от Чепеларе в Париж! Романът ни изправя пред въпроса къде е нашето място всъщност. Коя държава, чие семейство и кое място може да наречем свой дом...

Набавихме и романа „Стопанката на Господ“ на Розмари Де Мео, която предизвика най-горещите спорове през последните години. Интересът на читателите в България към тази книга е огромен. За две години има 80 000 продадени книги и са отпечатани 20 издания..

И не на последно място „Възвишение“ и „Чамкория“ на Милен Русков, забавен разказ с жива стилизация на българския възрожденски език, в който всичко изглежда по неповторим начин смешно и очарователно. Филмът „Възвишение“ са съжаление не се радва на успеха на книгата, но за спектакъла на Захари Бахаров по „Чамкория“ не могат да се намерят билети месеци напред.

Разбира се, много литератори и специалисти могат да оборят препоръката ми, но аз съм само читател. И чета с душата си, така както правя и театър.

Горещо ви препоръчвам водещите имена на българската литература днес!

Ще ви доставят удоволствие, повярвайте ми!

ГАБИ ХАДЖИКОВА

ÚJ KÖNYVEK A BAJZA 44. KÖNYVTÁRBAN

»

Áprilisban közel 50, a kortárs bolgár irodalom legnépszerűbb darabjai közé tartozó könyvvvel gyarapítottuk a Bajza utca 44. szám alatti könyvtárat. A munkanapokon 9 és 15 óra között nyitva tartó könyvtár polcain a mai bolgár irodalom legnagyobb neveivel találkozhatnak.

A bolgár klasszikusok mellett immár megtalálható nálunk Kerana Angelova, Radosztina Angelova, Georgi Bozsinov, Natalija Deleva, Teodora Dimova, Emilija Dvorjanova, Georgi Goszpodinov, Zahari Karabasliev, Marija Laleva, Veszela Ljahova, Viktor Paszkov, Alek Popov, Milen Ruszkov és Ina Valcsanova szinte minden műve. Ezek Bulgária legkeresettebb könyvei közé tartoznak.

Georgi Goszpodinov „A bánat fizikája” és „Minden testünk” című műveit számos európai nyelvre lefordították, s Európa-szerte hatalmas sikert arattak. A Bolgár Hírekben és a Haemusban mindkettőből közzöltünk részleteket. Utóbbi könyvben, mely 103 „egyperces novellából” áll – ahogy szerzőjük nevezi őket –, még egy budapesti honfitársunkról is találhatunk néhány izgalmas sort.

Sokat nevethetünk Alek Popov kultuszműnek számító „Londoni küldetés” című regényén, a „Palaveev nővérek” pedig évek óta töretlen népszerűségnek örvend az olvasók körében, és segít, hogy a humor révén dolgozzák fel a bolgárok nemzeti múltjuk minden drámaiságát.

Beszereztük Zahari Karabasliev néhány regényét is. Megtalálják nálunk a legnépszerűbb, „18% szürke” című művét, amely egy Amerikába került, szimpatikusan örült bolgár férfi, egy zacskó marihuána és egy végtelen út története. A legújabbak, a „Szomjúság”, a „Susnyás” és a „Szimmetria” című, hol szórakoztató, hol szomorú, hol szüksézáví, hol bőbeszédű, de mindig elevenre tapintó könyveiben két kontinens között szétszóródott sorsokat mutat be.

Számomra igazi magasrepülés Viktor Paszkov legszebb könyve, a „Georg Henig balladája”, valamint a „Németország, mocskos mese”. Előbbivel kapcsolatban Bojko Pencsev sorait idézem: „Aligha

született olyan bolgár könyv az elmúlt 30 évben, amely ennyi olvasót fakasztott sírva – a Szépségért, a Szerelemért, a Művészetért. Olyan, mint egy égre nyíló hasadék, mely röviddel azelőtt keletkezett, hogy az Átmenet mindnyájunkat cinikussá és ironikussá tett. Paszkov feneketlen mélységekbe vezetí le az olvasót, hogy utána felemelhesse.”

Kerana Angelova „Elada Pinyo és az idő” című műve nagy sikert aratott Svájcban, Németországban és Ausztriában. Előkészületben van angol nyelvű kiadása is. E regény alapján készült a legtöbbet játszott darabom is, amely immár tízedik éve szerepel a Malko Teatro repertoárján. Jó szívvel ajánlom Kerana „Maria és a napraforgók” című, Van Gogh életéről és az időben és a végtelenségben való jelenlétéről szóló regényét is. Rendkívül izgalmas olvasmány a „Belső szoba” és „A pillangók utcája” is.

Natalija Deleva „Láthatatlanok” című regénye, amellyel az íróő a budapesti könyvfesztivál vendége volt, valósággal lélegzetelállító. Az olvasó nem talál rá szavakat.

Hriszto Szlavov „A teremtés előtt” című könyvét magyarul is olvashatják, ahogy Ina Valcsanova „Krach sziget”-ét is. Nagy örömömré szolgált, hogy a két írónak a Budapesti Nemzetközi Könyvfesztiválon való részvétele alkalmából a Bolgár Kulturális Intézetben rendezett bemutáton részleteket olvashattam fel belőlünk.

A „Kalunyo vára” Georgi Bozsinov és a „Földönfutók” Veszela Ljahova tollából a legérdekesebb és legizgalmasabb történelmi regények, melyeket az utóbbi 20 évben olvastam.

Miroszlav Penkov „A gólyák és a hegyek” című regénye igen provokatív olvasmány. Érdekes tény, hogy a szerző bolgár, aki 18 évesen hagyta el szülőhazáját, s most, 31 évesen az Észak-Texasi Egyetem tanít kreatív írást, művei pedig 14 országban, 18 nyelven jelentek meg.

A már magyarra is lefordított „Anyák” című regény mellett, amely a napjainkban tapasztalható lelki és erkölcsi összeomlás krónikája, Teodora Dimova művei közül már a birtokunkban van „Az első születésnap”, a „Juhait nevükön szólítja”, az „Emine”, valamint az „Adriana”, amelyben Teodora nem apja, a nagy író, Dimitar Dimov befejezetlen regényét folytatja, hanem lezárja a történetet, „hogy a hősök meghalhassanak, mint a normális lények,

a normális hősök ezen a világon és ebben az irodalomban” – ahogy ő maga fogalmazta meg.

Emilija Dvorjanova és a „G. asszony” című regénye szintén bemutatásra került a Haemus lapjain. Annak idején nagy hatással volt rám „A Szűzanya földi kertjei”, így ezt is hozzáadtam a listához, a „Béke veletek” című regénnyel együtt. A „G. asszony” a legújabb bolgár irodalom azon darabjainak egyike, amelyekkel a kritikusok nem szűnnek meg foglalkozni.

Beszereztük Radosztina Angelova további műveit is. A rendkívül könnyen – és mindkét nyelven – olvasható „Bécsi lakás” mellett már megtalálják a könyvtárban a „Plakátok a tükröbén”, az „Imágó” és a „Nem vagyunk idevalósiak” című könyveket, valamint az íróő legújabb nagy sikerű regényét, a „Bál a Moulin Rouge-bant”, mely egy Csepelaráéből Párizsba elszármazott család történetét meséli el! A regény azzal a kérdéssel szembesít, hol is van valójában a helyünk. Melyik országot, melyik családot és melyik helyet nevezhetjük a sajátunknak...

Beszereztük Rozmari De Meo „Az Úr gazdasszonya” című regényét is, mely az utóbbi évek leghevesebb vitákat kiváltó könyve, s a bolgár olvasóközönség körében hatalmas érdeklődés övezi. Két év alatt 20 kiadása jelent meg, és 80 ezer példány kelt el belőle!

S nem utolsósorban Milen Ruszkov „Felmagasztosulás” és „Csamkorija” című regényei – szórakoztató történetek az Újjászületés korának élő nyelvén elbeszélve, amelyekben minden utánozhatatlanul humorosnak és elbűvölőnek tűnik. A „Felmagasztosulás” filmfeldolgozása sajnos nem tudta megismételni a könyv sikerét, a „Csamkorija” Zahari Baharov által készített színpadi változatára azonban már hónapokkal előre sem lehet jegyet szerezni.

Ajánlásaimmal bizonyára sok hivatásos irodalmár vitába szállna, de én csak olvasó vagyok. S a lelkemmel olvasok, ugyanúgy, ahogy a színházban is működöm.

Melegen ajánlom Önöknek a kortárs bolgár irodalom legkiemelkedőbb alkotásait!

Higgyék el nekem, örömeiket fogják lelni bennük!

HADZSIKOSZTOVA GABI

ПРОЕКТЪТ ПО ПЪТЯ НА БЪЛГАРСКИТЕ ГРАДИНАРИ ПРИДОБИВА НОВИ ИЗМЕРЕНИЯ

На 25 април Изследователския институт на българите в Унгария представи живота и историята на българската общност в Унгария с лекция на тема „Население, място, идентичност“ пред студентите на Университета в Печ.

Откритата лекция бе организирана от Балканския институт и Катедра „География“ към университета. Преди лекцията проф. Норберт Пан, г-р на Унгарската академия на науките, завеждащ катедра в Балканския институт, и г-р Мате Китанич, главен изследовател към катедрата, преговаряха с Йордан Тютюнкoв, изследовател към Изследователския институт на българите в Унгария за развиване на двустранни стратегически, партньорски отношения между двете институции. На преговорите участва доктор Венета Янкова, лек-

тор при Университет „Лоранс Етвеш“ в Будапеща, доцент при Шуменски университет „Св. Константин Преславски“, член на екипа. И г-н Пан и г-жа Янкова са прочути турколози, така, че веднага намериха обща тема при разговорите. Норберт Пан е световно известен географ-историк, той е открил гроба на Сюлейман Великолепни при Сигетвар, издъхнал при обсадата на града през 1566 г. Ученият в днешно време изследва мястото на битката при Мохач от 1526 г.

Доц. Янкова характеризира посещение-то в Печ със следните думи:

„С успех продължава популяризацията на изследователския проект „По пътя на българските градинари“, инициран от Изследователския институт на българите в Унгария към Българското републиканско самоуправление. По този повод на 25 април г-н Йордан Тютюнкoв, член от международния екип по проекта, поднесе пред студенти от Университета в Печ увлекателна и вдъхновяваща лекция. Пред любознателни слушатели, с помощта на богат илюстративен материал бе представена ролята на българските градинари за унгарското общество. Чрез своята упорита и

обществено значима дейност гурбетчиите от Търновския край оказват съществено влияние върху стопанския, социалния и културния живот на унгарците, поставят основите на градинарската култура в Унгария и се превръщат в решаващ фактор за унгарското зеленчукопроизводство. В последвалия разговор се очертаха добри възможности и перспективи за бъдещи съвместни дейности между Института по балканистика към Университета в Печ и Изследователския институт на българите в Унгария.“

Директора на Изследователския институт, Моника Тютюнкoва, сподели пред „Български вестник“, че освен популяризирането на изследователския проект „По пътя на българските градинари“ през тази година ще продължат интервюта с по-възрастните представители на нашата общност. Изследователският институт на българите в Унгария тази година ще отбележи годишнината от Унгарската освободителна борба от 1848-49 г.

В рамките на общ проект с Българския културен институт през есента ще се организира вечер, посветена на световноизвестния австро-унгарски

учен географ Феликс Каниц, наречен Колумб на Балканите. По времето на Руско-турската Освободителна война през 1877-78 година руските генерали са ползвали неговата географска карта и това е принос в победата над Османската империя.

— Нагяваме се, че върхна точка на възпоменанието ще бъде лекцията на Норберт Пан, който вече прие нашата покана – каза директорката на Изследователския институт на българите в Унгария.

BŐVÜL A BOLGÁR KERTÉSZÉK ÚTJA PROJEKT

Április 25-én a Magyarországi bolgárok kutatóintézte „Népesség, hely, identitás” címmel a Pécsi Tudományegyetem hallgatóinak előadás keretében bemutatta a hazai bolgárság közösségi életét, történetét.

A nyílt előadást az Egyetem Balkán Intézete és Földrajz Tanszéke szervezte. Az ülés kezdése előtt Pap Norbert tanácskvezető, a Magyar Tudományos Akadémia doktora, intézetvezető és doktor Kitanics Máté tudományos főmunkatárs megbeszélést folytattak Tütüнкov Jordánnal, a magyarországi bolgárok kutatóintézetének kutatójával a két intézmény közötti stratégiai partnerkapcsolatok kiépítéséről. A megbeszéléseken részt vette doktor Veneta Jankova, a budapesti Eötvös Lóránd Tudománygyetem lektora, a sumeni Szent Konsztantin Preszlavszki egyetem docense, a projektcsapat tagja. Mivel Pap úr és Jankova asszony is turkológusok, hamar találtak közös hangot a megbeszélés során. Szulejmán Szigetvár melletti magyarországi sírjának felfedezésével Pap Norbert világhírnévre tett szert, mint ismeretes, a szultán a vár ostrománál hunyt el 1566-ban. A földrajztudós manapság az 1526. évi mohácsi csata helyszínét kutatja.

Jankova docensasszony a következőképpen jellemezte a pécsi látogatást.

— Sikeresen folytatódik a Bolgár kertészek útja kutatói projekt, amelyet a Bolgár Országos Önkormányzathoz tartozó Bolgár Kutatóintézet kezdeményezett. Ez alkalomból április 25-én Tütüнкov Jordán,

a nemzetközi projekt csapatának tagja izgalmas és inspiráló előadást tartott. A nagy érdeklődést tanúsító hallgatók előtt, gazdag szemléltető anyaggal illusztrálva, bemutatta a bolgár kertészek hatását a magyar társadalomra. A Tarnovo térségéből származó bolgár idénykertészek kitartó és társadalmilag elismert tevékenységük révén jelentős hatást gyakoroltak a magyarok gazdasági, társadalmi és kulturális életére, megalapozták Magyarország kertészeti kultúráját, és meghatározó tényezővé váltak a magyar zöldségtermelésben. A Balkán Intézet és a Bolgár Kutatóintézet között létrejött megbeszélések során kirajzolódtak a jövőbeni közös együttműködés lehetőségei.

A Kutatóintézet igazgatónője, Tyutyunkova Mónika elmondta a Bolgár Hírek újságnak, hogy a Bolgár kertészek útja

kutatóprojekten kívül ebben az évben folytatódik a mélyinterjúk készítése közösségünk idősebb tagjaival. A Kutatóintézet megemlékezni készül az 1848-49. évi magyar szabadságharc és forradalom idei évfordulójára. A Bolgár Kulturális Intézettel együttműködve emlékestet rendeznek az osztrák-magyar világhírű tudós, geográfus, Kánitz Félix Fülöpről, a Balkán Kolumbuszáról. A cári Oroszország az 1877-78. évi orosz-török háborúban az orosz tábornokok az ő térképét használták, aminek döntő jelentősége volt az Oszmán Birodalom felett aratott győzelemben.

— Nagyon reméljük, hogy az őszi emlékest fénypontja Pap Norbert előadása lesz, aki elfogadta meghívásunkat – jelentette ki végül a Bolgár Kutatóintézet igazgatónője.

ПАЗИТЕЛИ НА НАСЛЕДСТВОТО – ПРЕДСТАВЯНЕ НА КНИГА ВЪВ ФЕЛШОЖОЛЦА

На 24 април във Фелшожолца беше представена книгата на Чаба Немет „Пазители на наследство-то“, която обобщава последните 15 години от живота на местното българско национално самоуправление. Програмата в препълнената зала, освен литературната част, включваше и музикален репертоар на цигуларката Ева Моника Жеков. С автора разговаря Река Цеклаш.

„Пазители на наследство“ е исторически обзор на дейността на 15-годишното Българско самоуправление на Фелшожолца. Интересна особеност на книгата е, че авторът Чаба Немет, който е главен редактор на Телевизия Жолца, е направил достъпни и

пог формата на книга чрез QR-когове филмите и фотоалбумите от изминалите петнайсет години. „Преди 56 години участвах в едно поклонническо пътуване до Рилския манастир. Рила е свещено място за българите, нещо като Панонхалма или Естергом за нас. Там по време на петстотингодишното османско владичество българите са опазвали езика, религията, културата си, там е писана историята на България“ - разказа Чаба Немет, припомняйки най-милата си спомен, моят приятел Димитър Танев ми каза, че Рила е острието на пергела. Горд съм, че вече няколко пъти имах възможността да видя острието на този пергел. Видях острието на пергела, когато през 2010 година по време на заснемането на документален филм в Драганово, в гробището открихме гроба на човека, който пръв от селото е дошъл в Унгария. Виждам, чувствам острието на този пергел всеки път, когато слушам Габриела Хаджикостова да разказва за „сърцето на динята“, виждам острието на този пергел, когато

на БУЛФЕСТ три поколения застанат заедно на сцената. Чувствам острието на този пергел и когато на основаната от мен през 2014 година фейсбук-страница „Български вест“ споделяме новина, която достига няколко хиляди прегледания – в такива моменти знам, че съм дал нещо на българите. Дал съм нещо, което се извисява над прага им на чувствителност, което предизвиква чувства и емоции, защото новината е харесана, споделена, коментирана. Когато в началото на март българите в Жолца се окичат с мартеници, трябва да знаят къде се намира острието на пергела. Когато оплакват своите мъртъвци, трябва да знаят къде е острието на пергела. Когато българите от трето и четвърто поколение пеят националната ни молитва – унгарския химн на безупречен унгарски, тогава и там те трябва да знаят къде е острието на пергела. И затова е изключително важна и достойна за уважение дейността, която вършат Българското национално самоуправление в Жолца, другите местни български самоуправление, Републиканското самоуправление,

105-годишното Дружество на българите в Унгария или дори Симеон Варга като български застъпник в парламента, защото тяхната работа сега създава основата на това, живеещите в диаспора нето и шесто поколение българи да знаят и в бъдеще къде е острието на пергела“ – добави авторът Чаба Немет.

AZ ÖRÖKSÉG ŐRZŐI – KÖNYVBEMUTATÓ FELSŐZSOLCÁN

Április 24-én mutatták be Felsőzsolcán Németh Csaba *Az örökség őrzői* című könyvét, amely a helyi bolgár nemzetiségi önkormányzat elmúlt 15 évét foglalja össze. A zsűfólásig megtelt teremben a próza mellett Zsekov Éva Mónika hegedűművész zenei repertoárja színesítette az est programját. A szerzővel Czék拉斯 Réka beszélgetett.

Az örökség őrzői egy történeti áttekintés a 15 éves Felsőzsolcai Bolgár Nemzetiségi Önkormányzat munkájáról. A könyv érdekessége, hogy a szerző, Németh Csaba mint a ZsolcaTV főszerkesztője az elmúlt másfél évtized filmjeit, képgalériáit QR-kódokon keresztül a könyvben is elérhetővé tette. „Két esztendeje részt vehettem egy zarándoklaton, amely a Rilai kolostorba vezetett. Rila a bolgárok szent helye, olyan, mint nekünk Pannonhalma vagy Esztergom. Ott őrizték az ötszáz éves török uralom alatt a nyelvet, a vallást, a kultúrát, ott írták meg Bulgária történetét” – mesélte a bolgárokkal

kapcsolatos legkedvesebb emlékét felidézve Németh Csaba. „Kaptam ott valamit, Tanev Dimiter barátom azt mondta nekem ott akkor, hogy Rila a körző hegye. Én büszke vagyok arra, hogy ennek a körzőnek a hegyét többször láthattam már. Láttam ennek a körzőnek a hegyét, amikor 2010-ben Draganovóban forgatva egy dokumentumfilmet a temetőben megtaláltuk annak a bácsinak a sírját, aki elsőként jött a faluból Magyarországra. Látom, érzem ennek a körzőnek a hegyét mindahányszor Hadzsikosztova Gabriella a Dinnye szíve történetét meséli és látom ennek a körzőnek a hegyét, amikor a Bulfesten három generáció áll együtt a színpadon. És érzem ennek a körzőnek a hegyét akkor is, amikor az általam 2014-ben alapított Bolgár hírek Facebook-oldalon olyan hírt osztunk meg, ami több ezres megtekintést ér el, mert olyankor tudom, hogy adtam valamit a bolgároknak. Adtam valamit, ami magasan az ingerküszöbük fölött van,

ami érzéseket és érzelmeket vált ki belőlük, mert lájkolják, megosztják, kommentálják a hírt. Amikor március elején a zsolcai bolgárok kitűzik a martenicát, nekik tudniuk kell, hogy hol van a körzőnek a hegye. Amikor a halottaitat gyászolják, tudniuk kell, hogy hol van a körzőnek a hegye. Amikor a harmadik, negyedik generációs bolgárok ékes magyarsággal éneklük nemzeti imánkat, a magyar himnusz, nekik akkor és ott is tudniuk kell, hogy hol van a körzőnek a hegye. És ezért rendkívül fontos és becsülendő az a munka, amit a zsolcai bolgár nemzetiségi önkormányzat, más vidéki bolgár közösségek, az országos önkormányzat, a 105 éves Magyarországi Bolgárok Egyesülete vagy akár Varga Szimeon országgyűlési szószólóként végez, mert az ő mostani munkájuk teremti meg azt, hogy diaszpórában élő ötödik, hatodik bolgár nemzedék is tudja majd, hogy hol van a körzőnek a hegye” – tette hozzá a szerző, Németh Csaba.

СПИСАНИЕ „ПРИЯТЕЛСТВО“ НА 25 ГОДИНИ

Списание „Приятелство“ отпразнува 25 години от създаването си в службата на Комисаря по основните права на човека

На 20 февруари 2019 г. в Службата на Комисаря по основните човешки права се проведе необичайно събитие. Поводът гостите да се съберат на проявата, организирана от заместник омбудсмана по националностите г-жа Ержебет Шандор Салаине, от главния редактор на списанието Ева Майер и от Съюза на националните републикански самоуправления, както и с помощта на Службата на министър-председателя, бе 25-годишният юбилей на списание „Приятелство“. В наброяващата близо 100 души публика, освен видни представители на обществения живот на унгарските националности, застъпници на националностите в парламента и председатели на републикански самоуправления, в немалък брой присъстваха и творци, педагози и други експерти от различните националности, както и хора, които следят с интерес не само културата на националностите, но и вече четвъртвековната дейност на списанието.

Като въведение в събитието новен тон бе зададен от програмата на хора, съставен от служители на Службата на омбудсмана – изпълнените от тях хорови творби, подбрани от песенната съкровищница на немските, арменските, ромските и словашките националности в Унгария, представиха многообразието на техните култури.

След това г-н Золтан Фюрйеш, заместник гържавен секретар, отговарящ за връзките с църквата и етническите общности към Службата на министър-председателя, поздравил присъстващите и почете ролята и заслугите на списанието за опазването на културната идентичност на националностите в Унгария и за запознаването им с преобладаващото национално мнозинство в страната.

В приветствието си той изтъкнал отговорността на младите поколения по отношение на опознаването на майчините им езици, на приемането на националната идентичност и традиции, за да може сеятелската дейност, извършвана в дадения случай от списание „Приятелство“, да намира и в бъдеще плодотворна почва и да дава многократно обилна реколта.

Като домакин на програмата г-жа Ержебет Шандор Салаине, заместник-омбудсман по националностите, обобщил постигнатите резултати от списание „Приятелство“ за последните 25 години, като подчерта: в конкретния случай става дума за такова професионално средоточие, което се е нагърбило с пионерската задача да представи живеещите в Унгария национални общности като гържавоформиращи фактори, които поддържат постоянни, живи и динамични връзки една с друга, с унгарското общество и в немалко случаи и с гържавата-майка. Тя също така обърна специално внимание върху ролята на основателя и главен редактор на списанието – г-жа Ева Майер, която от десетилетия помага неуморно, с безупречен професионализъм и емпатия за утвърждаването на културните права на националностите. Освен това подчерта и значението на идеята и материална подкрепа на избраните от националните общности структури и на Правителството на Унгария, отбелязвайки, че от 2018 г. списанието се издава от Съюза на националните републикански самоуправления, което дава сигурност на списанието, за да може то да поддържа постоянно си високо ниво на професионализъм.

Главният редактор Ева Майер направи обобщение на досегашното развитие и на бъдещите планове на списанието. Изтъкнал значителното развитие, през което е преминала системата за защита на правата на националностите от 1994 г. насам: след смяната на политическата система се откри възможност да бъдат създадени републиканските самоуправления, след това се появила институцията на омбудсмана, системата от национални застъпници в парламента, а днес вече в Парламента своето място заемат и независими представи-

тели на националностите. Тя изтъкнала също така, че списание „Приятелство“ винаги е поддържало добро сътрудничество с националните и унгарските – печатни и електронни – медии, взаимно са си помагали и подпомагат и днес дейността си. Тя представи сътрудниците от редакцията и специално благодари на правителството за помощта за издаването на списанието, която позволява да бъдат планирани бъдещите дейности на списанието и дългосрочната му творческа дейност. Подчерта, че всички националности, представени в Унгария, са еднакво важни, всяка национална култура създава такива ценности в областта на съвременната литература, изобразително изкуство, музика, театър или филмово изкуство, които обогатяват не само унгарската, но и европейската култура.

Във втората половина на проявата в рамките на литературно-музикалната програма на Ангелидис Василис/Зеус и дуото Мирко Милошевич – Тимеа Кулаи се представиха неколцина автори, свързани с националностите, чиято дейност е тясно свързана с изминалите 25 години от историята на списание „Приятелство“. Ева Майер разговаря с творците, които четоха свои произведения: Мария Берени, Пиروشка Крайчир Джотяне, Ева Фабиан, Калман Кали-Хорват, Йожеф Михелис, Петер Милошевич и Светла Кьосева, които говориха за обстоятелствата около създаването на техните творби и разказаха за преживяванията си по време на дългогодишното сътрудничество. Писателите и поетите, взели участие в проявата, обърнаха внимание колко важен и значим е фактът, че списанието осигурява постоянно поле за изява, за публикуването на творбите на авторите, пишещи на майчините езици на националните общности. Програмата приключи с разрязването на торта за 25-ия рожден ден.

25 ÉVES A BARÁTSÁG FOLYÓIRAT

Alapításának 25. évfordulóját ünnepelte a Barátság az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalában

Különleges eseménynek adott otthont 2019. február 20-án az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala. A Szalayné Sándor Erzsébet nemzetiségi ombudsmanhelyettes, Mayer Éva főszerkesztő és az Országos Nemzetiségi Önkormányzatok Szövetsége által közösen szervezett, a Miniszterelnökség támogatásával megvalósult rendezvényen a Barátság folyóirat megalapításának 25 éves jubileumára gyűltek össze a résztvevők.

A közel száz fős közönségben a hazai nemzetiségi közélet jeles képviselői, nemzetiségi szószólók, országos nemzetiségi önkormányzati elnökök mellett nemzetiségi művészek, pedagógusok és más szakemberek, továbbá a nemzetiségek kultúrája iránt fogékony, a folyóirat

negyedszázados tevékenységét figyelemmel kísérő érdeklődők is szép számmal helyet foglaltak.

A rendezvény nyitányaként az ombudsmani hivatal munkatársaiból álló kórus műsora adta meg az alaphangot, hiszen az általuk előadott kórusművek a hazai német, örmény, roma és szlovák nemzetiségeink dallamkincséből válogatva mutatták be a kultúrák sokszínűségét.

Ezt követően Fürjes Zoltán, a Miniszterelnökség egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős helyettes államtitkára köszöntötte a megjelenteket és méltatta a folyóirat szerepét és érdemeit a magyarországi nemzetiségek kulturális identitásának megőrzésében és a többségi nemzettel való megismertetésben. Köszöntőjében kiemelte a fiatal generációk felelősségét az anyanyelvük megismerésében, a nemzetiségi identitás és hagyományok átvételében, hogy az a magvető munka, amit például

a Barátság folyóirat végez a jövőben is termékeny talajra hullhasson és sokszoros termést hozzon.

A program házigazdájaként Szalayné Sándor Erzsébet nemzetiségi ombudsmanhelyettes foglalta össze a Barátság folyóirat által az elmúlt 25 év alatt elért eredményeket, hangsúlyozva: egy olyan igazi szakmai műhelyről van szó, amely felvállalta azt az úttörő feladatot, hogy a Magyarországon élő nemzetiségi közösségeket olyan államalkotó tényezőként mutassa be, amelyek egymással, a többségi társadalommal és sok esetben az anyaországukkal is folyamatos, élő, dinamikus kapcsolatokat ápolnak. Kiemelte a lap alapítójának és főszerkesztőjének, Mayer Évának szerepét, aki évtizedek óta fáradhatatlanul, kiváló szakértelemmel és empátiával segíti a nemzetiségi kulturális jogok érvényesülését. Emellett hangsúlyozta a nemzetiségi közösségek választott testületei és Magyarország Kormánya által nyújtott eszmei és anyagi támogatás fontosságát, kiemelve, hogy 2018 óta immár az Országos Nemzetiségi Önkormányzatok Szövetsége a lap kiadó-

ja, ami biztos hátteret jelent a folyamatos magas színvonalú szakmai munkához.

Mayer Éva főszerkesztő összegezte a folyóirat eddigi fejlődését és jövőbeli terveit. Kiemelte, hogy 1994 óta milyen jelentős fejlődésen ment keresztül a nemzetiségi jogvédelmi rendszer: a rendszer-váltás után megalakulhattak a nemzeti-ségi önkormányzatok, majd létrejött az ombudsmani intézmény, a nemzetiségi szószólói rendszer, ma pedig már önálló nemzetiségi képviselő is ül a Parlamentben. Hangsúlyozta, hogy a Barátság folyóirat mindig jól együttműködött a nemzetiségi és a többségi – írott és elektronikus – sajtóval, kölcsönösen segítették és segítik egymás munkáját. A szerkesztőség munkatársainak bemutatása mellett külön megköszönte a lap megjelenését támogató kormányzati segítséget, amely lehetővé teszi a folyóirat tervezhetőségét, a hosszú távú alkotómunkát. Hangsúlyozta, hogy minden magyarországi nemzetiség egyformán fontos, valamennyi nemzetiségi kultúra teremt olyan kortárs irodalmi, képzőművészeti, zenei illetve színház- vagy filmművészeti értékeket, amelyek nemcsak a magyar, hanem az európai kultúrát is gazdagítják.

A rendezvény második felében Angelidis Vasilis/Zeys és Milosevits Mirkó – Kullai Tímea duója zenei műsorszámával színesített irodalmi program keretében mutatkozott be néhány olyan nemzetiségi költődésű alkotó, akiknek munkássága szorosan kapcsolódik a Barátság folyóirat elmúlt 25 évéhez. A műveikből felolvasó Berényi Máriával, Dzsotjánné Krajcsír Piroskával, Fábián Évával, Káli-Horváth Kálmánnal, Michelisz Józseffel, Milosevits Péterrel és Kjoszeva Szvetlával Mayer Éva beszélgetett, felidézve az írások keletkezésének körülményeit és a sokéves együttműködéshez kapcsolódó élményeit. A megszólaló írók és költők kiemelték annak fontosságát és jelentőségét, hogy a folyóirat folyamatosan teret biztosít a nemzetiségi közösségek anyanyelvein alkotó művészek írásainak megjelenéséhez.

A program zárását a 25 éves születésnapi torta felszeletelése jelentette.

Каним ви на **11 юни от 19 часа**

В Културно средище „**Йотвьош 10**“

(Eötvös 10 Községi és Kulturális Színtér, 1067 Budapest, Eötvös u. 10)

да преживеете невероятната комедия

ЖИВАК

Спектакъл, в който градусът на емоциите рязко се вдига, превръщайки го в най-гледаната комедия в София.

Авторски спектакъл на **Димитър Живков**. Режисьор: **Димитър Стефанов**

За час и половина Димитър Живков се превъплъщава в 11 роли и с лекота скача от роля в роля: той е млад поет, сприхава бабка, пиян поп и какво ли още не. Един спектакъл за това как споменът за корените и за истинските ни чувства може да ни възроди.

Поради ограничения брой на местата – задължителна регистрация на тел. 216 42 10 или на bolgonk@bul.hu – Чакаме ви! Малко театро

РЕДАКЦИЯТА СЕ ИЗВИНЯВА ЗА

ЗАКЪСНЕНИЕТО НА БРОЕВЕТЕ

НА БЪЛГАРСКИ ВЕСТИ, ПОРАДИ

ТЕХНИЧЕСКИ ПРИЧИНИ.

A BOLGÁR HÍREK SZERKESZTŐSÉGE

ELNÉZÉST KÉR AZ ÚJSÁG TECHNIKAI

PROBLÉMÁK OKOZTA KÉSÉSÉÉRT!

Дружество на българите в Унгария

Magyarországi Bolgárok Egyesülete

1097 Bp., Vágóhíd u. 62. · tel.: +36 (1) 216-6560

<http://www.bolgaregyesulet.hu/>

Българско републиканско самоуправление

Bolgár Országos Önkormányzat

1062 Budapest, Bajza u. 44. · tel.: +36 (1) 216-4210

Столично българско самоуправление

Fővárosi Bolgár Önkormányzat

1062 Budapest, Bajza u. 44. · tel.: +36 (1) 216-4211

Български културен институт

Bolgár Kulturális Intézet

1061 Budapest, Andrásy út 14. · tel.: +36 (1) 269-4246

Посолство на Република България в Унгария

Bolgár Köztársaság Nagykövetsége

1062 Bp., Andrásy út 115.

tel.: +36 (1) 322-0836, +36 (1) 322-0824

Активен наблюдател

Bolgár Nemzetiségi Szószóló

1358 Budapest, Széchenyi rkp. 19 · tel.: +36 (1) 441-5435

Българска православна църква

C8. св. Кирил и Методи

Szent Cirill és Szent Metód Bolgár

Pravoszláv Templom

1097 Budapest, Vágóhíd u. 15. · tel.: +36 (30) 496-4997

Архимандрит Атанасий

Atanaszj archimandrita

tel.: +36 (20) 291-5825

Българско училище за роден език

Bolgár Nyelvoktató Nemzetiségi Iskola

1062 Budapest, Bajza u. 44. · tel.: +36 (1) 216-4210

Българска гвезична малцинствена

германска градина

Bolgár Kétnyelvű Nemzetiségi Óvoda

1062 Budapest, Bajza u. 44. · tel.: +36 (20) 250-7339

Български културен, документационен

и информационен център

Bolgár Kulturális, Dokumentációs

és Információs Központ

1062 Budapest, Bajza u. 44. · tel.: +36 (1) 216-4211

Издание на **БЪЛГАРСКОТО РЕПУБЛИКАНСКО**
САМОУПРАВЛЕНИЕ

РЕДАКЦИЯ

Виолет Доци (*главен редактор*),

Кирил Наг, Йордан Тютюнкoв

— 1062 Буганеща, ул. Байза 44., 06 (1) 216 4210

ОТГОВОРЕН ИЗДАТЕЛ г-р Данчо Мусев

Издава се с подкрепата на Канцеларията на министър-председателя, Столичното българско самоуправление и на Българските самоуправления в I., VI., VIII., XIII., XVI. район на Буганеща, Уйпеш, Терезварош, и в Печ, Сегед, Халастелек, Дунахарасту, Дунакеси, Дебрецен и Сигет-сентмиклош.

A BOLGÁR ORSZÁGOS ÖNKORMÁNYZAT kiadványa

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG

Dóczy Violetta (*főszerkesztő*), Nagy Kiril, Tütütkov Jordan

— 1062 Budapest, Bajza u. 44., 06 (1) 216 4210

FELELŐS KIADÓ dr. Muszev Dancso

Megjelenik a Miniszterelnökség, a Fővárosi Bolgár Önkormányzat és az I., VIII., XIII., XVI. kerületi, az Újpesti, a Терезвароши, valamint a Pécsi, a Szegedi, a Halásztelki, a Dunaharaszti, a Dunakeszi, a Debreceni és a Szigetszentmiklósi Bolgár Önkormányzat támogatásával.

ISSN 14163098

NYOMDAI KIVITELEZÉSÉRT FELELŐS

FesztNet Kft.

DESIGN ÉS NYOMDAI ELŐKÉSZÍTÉS

Ruszev Dimitar

A kulturális rendezvényeink és táboraink támogatója:

Изследователски институт

на българите в Унгария

Bolgár Kutatóintézet

1062 Budapest, Bajza u. 44. · tel.: +36 (1) 216-4211

Унгаро-Българска Стопанска Камара

Magyar-Bolgár Gazdasági Kamara

1092 Bp., Ráday u. 33/a. · +36(30)655-9589

www.hbcc.eu

Ресторант Царевец

Carevec Étterem

1097 Budapest, Vágóhíd u. 62. · tel.: +36 (20) 417-8576

Хотел Пула · Hotel Rila

1097 Budapest, Vágóhíd u. 62. · tel.: +36 (1) 32-32-991

МАЙ 2019

26.05 | 10.00 (неделя)

Ден на българската просвета и култура и на славянската писменост

място

Дворът на Българската православна църква
1097 Будапеща, ул. „Вагохуг“ №15
При лошо време мероприятиято ще бъде проведено в Българския културен дом

29.05 | 19.00 (сряда)

Елага Пиньо и времето
спектакъл на Малко театро

място

1062 Будапеща, ул. „Байза“ №44

30.05 | 20.00 (четвъртък)

Без граници –
мултимедийен концерт на Габриела Хагжукостова и Николай Иванов OM

място

Szimpla kert
1075 Будапеща, ул. „Казинци“ №14

ЮНИ 2019

06.06 | 19.00 (четвъртък)

Юбилеен концерт 10 години
Месечинка

място

1062 Будапеща, ул. „Байза“ №44

12.06 | 18.00 (сряда)

Закриване на учебната година в
Българското училище за рожен език

място

1062 Будапеща, ул. „Байза“ №44

2019 MÁJUS

05.26 | 10.00 (vasárnap)

A bolgár kultúra és a szláv írásbeliség napja

HELYSZÍN

a Bolgár Ortodox Templom udvara
1097 Budapest, Vágóhíd u. 15.
(a Bolgár Művelődési Házzal szembeni telek) *Rossz idő esetén a rendezvényre a Bolgár Művelődési Házban kerül sor*

05.29 | 19.00 (szerda)

Elada Pinyo és az idő –
A Malko Teatro előadása

HELYSZÍN

1062 Budapest, Bajza u. 44

05.30 | 20.00 (csütörtök)

Határtalanul –
Hadzsikosztova Gabriella és Nikolaj Ivanov OM multimédiás koncertje

HELYSZÍN

Szimpla kert
Kazinczy utca 14, Budapest, 1075

2019 JÚNIUS

06.06 | 19.00 (csütörtök)

A Meszecsinka 10 éves jubileumi koncertje

HELYSZÍN

1062 Budapest, Bajza u. 44

06.12 | 18.00 (szerda)

Tanévzáró a Bolgár Nyelvoktató Nemzetiségi Iskolában

HELYSZÍN

1064 Budapest, Bajza u. 44